

ΣΥΖ. ΠΡΩΤ. 49

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

**Αθήνα, 07 - 04 - 2015
Αριθ. πρωτ.: 213**

07 ΑΠΡ. 2015

Ταχ. δ/ση: Σταδίου 27, Αθήνα
Ταχ. κώδικας: 101 83
Πληροφορίες: Μ. - Α. Τσούτσουρα
Α. Γιαννούλη
Τηλέφωνα: 2131364033
2131364368
Φαξ: 2131364354
Ηλεκ. ταχυδρ.: koionovouleftikos@ypes.gr

Προς:
✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων &
Αιτήσεων Κατάθεσης Εγγράφων

Κοινοποίηση:
Βουλευτή κ. Φωτεινή Γεννηματά
Βουλή των Ελλήνων

Θέμα: Κοινοβουλευτικός Έλεγχος

Σχετ.: Η υπ' αριθμ. πρωτ. 784/13-03-2015 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, που κατέθεσε η Βουλευτής κα Φωτεινή Γεννηματά, με θέμα «Κατάργηση του Καλλικράτη», κατά λόγο αρμοδιότητας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η κριτική της νέας κυβέρνησης στον «Καλλικράτη» (Ν. 3852/2010), καθώς και η πρόθεση αντικατάστασής του από ένα νέο, ριζικά διαφορετικό θεσμικό πλαίσιο για την οργάνωση και λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτυπώθηκε με σαφήνεια τόσο στον προεκλογικό λόγο των πολιτικών κομμάτων που τη συναπαρτίζουν, όσο και κατά την ανάγνωση των προγραμματικών της δηλώσεων στη Βουλή.

Ο «Καλλικράτης», αν και σύμφωνα με τους τότε ιθύνοντες στόχευε στο να αποτελέσει μία σημαντική θεσμική τομή, ένα εξαιρετικά θετικό βήμα στο χώρο της Αυτοδιοίκησης, εν τέλει αποσκοπούσε στην εγκαθίδρυση του πυρήνα της νεοφιλελεύθερης στρατηγικής στο επίπεδο των θεσμών, που επιτάσσει «λιγότερο κράτος», δημοσιονομική πειθαρχία σε βάρος των κοινωνικών αναγκών και επικράτηση της «αγοράς» έναντι της δημοκρατίας και της πολιτικής.

Αλλωστε, δεν είναι τυχαίο ότι η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση συνδέθηκε εξ αρχής και ευθέως με τις μνημονιακές υποχρεώσεις που ανέλαβαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις και θεωρήθηκε το κατάλληλο θεσμικό όχημα για την υπηρετήση των πολιτικών ακραίας λιτότητας στο χώρο της Αυτοδιοίκησης.

Και στα επιμέρους, ωστόσο, σημεία ο «Καλλικράτης» αποδείχθηκε μία κολοβή μεταρρύθμιση, η οποία πλέον συγκεντρώνει την κριτική του συνόλου σχεδόν των αυτοδιοικητικών, ανεξαρτήτως πολιτικής τοποθέτησης, οι οποίοι ζητούν την εκτεταμένη αναθεώρησή του, αν όχι την εκ βάθρων αλλαγή του.

Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Δήμων και των Περιφερειών που δημιούργησε ο «Καλλικράτης» πάσχει πολλαπλά: ως προς τη δημοκρατική λειτουργία των ΟΤΑ, με το ακραία πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα και τη συγκεντρωτική υπέρ των μονοπρόσωπων οργάνων λειτουργία, ως προς την αποτελεσματικότητα της δράσης τους, με την αβεβαιότητα ως προς τις αρμοδιότητες, τη συσσώρευση γραφειοκρατικών διαδικασιών, ως προς τη διαφάνεια και τη δημόσια λογοδοσία, με τη θέσπιση πολλών, επάλληλων, ημιτελών και χωρίς σαφείς οριοθετήσεις μεταξύ τους μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου, αλλά και ως προς την πραγματική και ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών.

Ομοίως, στο οικονομικό και εργασιακό επίπεδο, ο «Καλλικράτης» κινήθηκε στη λογική ενός τριπλού περιορισμού: πρώτον, των ίδιων των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού, δεύτερον, των νομικών τους προσώπων και, άρα, του προσωπικού τους και, τρίτον, των δαπανών της Αυτοδιοίκησης.

Παράλληλα, ενώ εξαγγέλθηκε η πλήρης κάλυψη των λειτουργικών και άλλων αναγκών των Δήμων και των Περιφερειών και υπήρξε δέσμευση ότι δεν θα υπάρξει καμία μεταφορά αρμοδιότητας

χωρίς την προηγούμενη κοστολόγησή της και πάντοτε με την ταυτόχρονη μεταφορά ανθρώπινου δυναμικού, δομών και πόρων, η πραγματικότητα αποδείχθηκε εντελώς διαφορετική. Το Πρόγραμμα Εξυγίανσης για τους υπερχρεωμένους Δήμους/Περιφέρειες, το οποίο υπερσκελίστηκε πλέον από τις ρυθμίσεις για το «Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας ΟΤΑ», αντί να προβλεφθεί ως ένα πρόγραμμα βοήθειας προς τους ΟΤΑ εκείνους που για οποιονδήποτε λόγο βρέθηκαν σε καθεστώς οικονομικής δυσπραγίας, περιέλαβε ρυθμίσεις «τιμωρητικού» χαρακτήρα για το σύνολο των πολιτών του συγκεκριμένου Δήμου/Περιφέρειας, που υπονομεύουν την όποια μελλοντική προοπτική. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα – ενώ κατ' αρχήν αποτελούν ένα εργαλείο που θα μπορούσε σε ένα άλλο πλαίσιο να συμβάλλει θετικά στο δημοκρατικό αναπτυξιακό σχεδιασμό, στη χάραξη, υλοποίηση και επανέλεγχο των τοπικών και περιφερειακών πολιτικών – υποτάχθηκαν στη συνέχεια στις μνημονιακές δεσμεύσεις, με αποτέλεσμα η κατάρτισή τους, όπως και των Προγραμμάτων Δράσης, των Προϋπολογισμών κ.λπ., να αποτελεί «βραχνά» και όχι βοήθεια για τους Δήμους και τις Περιφέρειες.

Προφανώς, η αρχική αυτή νεοφιλελεύθερη και αντιδημοκρατική λογική του «Καλλικράτη» επιτάθηκε από τις συνέπειες εφαρμογής των μνημονιακών μέτρων στο χώρο της Αυτοδιοίκησης, τόσο σε σχέση με τη δραστική και οριζόντια περικοπή των πάσης φύσεως πόρων της, όσο και σε σχέση με τις επιπτώσεις στο έμψυχο δυναμικό των Δήμων και των Περιφερειών.

Αποψη της κυβέρνησης – την οποία πλέον ασπάζονται και μεγάλα τμήματα του αυτοδιοικητικού κινήματος, ασχέτως του αν στο παρελθόν πίστεψαν στη μεταρρύθμιση του «Καλλικράτη», όπως προκύπτει λ.χ. από τις διαρκείς προτάσεις αλλαγών που καταθέτει η ΚΕΔΕ, πολλές εκ των οποίων κινούνται στην ίδια κατεύθυνση με τις σκέψεις του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης – τα μεγάλα και συσσωρευμένα προβλήματα των Δήμων και των Περιφερειών, τα οποία αντανakλούν ευθέως στην καθημερινότητα εκατομμυρίων πολιτών, δεν μπορούν και δεν πρέπει να αντιμετωπιστούν για άλλη μια φορά εκ του προχείρου.

Στο πλαίσιο αυτό, ήδη το Υπουργείο προωθεί άμεσες λύσεις στα πιο επείγοντα προβλήματα που έχουν αναδειχθεί από την εμπειρία τεσσάρων ετών εφαρμογής του Ν. 3852/2010 και των συναφών με αυτόν νομοθετημάτων και τροποποιήσεων.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο που θα προτείνει το Υπουργείο προς τους θεσμικούς φορείς της Αυτοδιοίκησης, τις πολιτικές δυνάμεις και την ελληνική κοινωνία κινείται στην αντίθετη ακριβώς κατεύθυνση από τη νεοφιλελεύθερη φιλοσοφία που διέπει το ισχύον καθεστώς και θα εδράζεται στους εξής άξονες, οι οποίοι θα εξειδικευτούν περαιτέρω:

Πρώτον, το αδιαπραγμάτευτο προβάδισμα της δημοκρατίας και της πραγματικής συμμετοχής. Το Υπουργείο προσανατολίζεται στην αλλαγή του ισχύοντος ακραία πλειοψηφικού συστήματος που διέπει την εκλογή των δημοτικών και περιφερειακών αρχών και τη συγκρότηση όλων των οργάνων, στην εσωτερική ανακατανομή των αρμοδιοτήτων υπέρ των συλλογικών και των δημοκρατικά εκλεγμένων οργάνων έναντι της σημερινής δημαρχοκεντρικής και περιφερειαρχοκεντρικής λειτουργίας, στην εκτεταμένη και σε βάθος ενδοδημοτική και ενδοπεριφερειακή αποκέντρωση, ώστε η Αυτοδιοίκηση να έρθει πιο κοντά στους πολίτες, και τέλος στη θέσπιση πραγματικών συμμετοχικών θεσμών και διαδικασιών.

Δεύτερον, η ενίσχυση της συνταγματικά κατοχυρωμένης αυτοτέλειας των ΟΤΑ, με ταυτόχρονη προαγωγή της δημόσιας λογοδοσίας και του κοινωνικού ελέγχου επί των πεπραγμένων των δημοτικών και περιφερειακών αρχών. Στο πλαίσιο αυτό το Υπουργείο εξετάζει τρόπους ώστε η ασκούμενη εποπτεία επί των ΟΤΑ να περιοριστεί πράγματι στα εκ του Συντάγματος τιθέμενα όρια και ώστε ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ να ενοποιηθεί και να γίνει ουσιαστικός και σε βάθος, αντίθετα προς τη σημερινή εικόνα των πολλαπλών και επάλληλων ελέγχων που, αφ' ενός, αποβαίνουν έλεγχοι σκοπιμότητας, αφ' ετέρου, λειτουργούν προσχηματικά και αποτυγχάνουν να εντοπίσουν τις πραγματικές περιπτώσεις κακοδιαχείρισης.

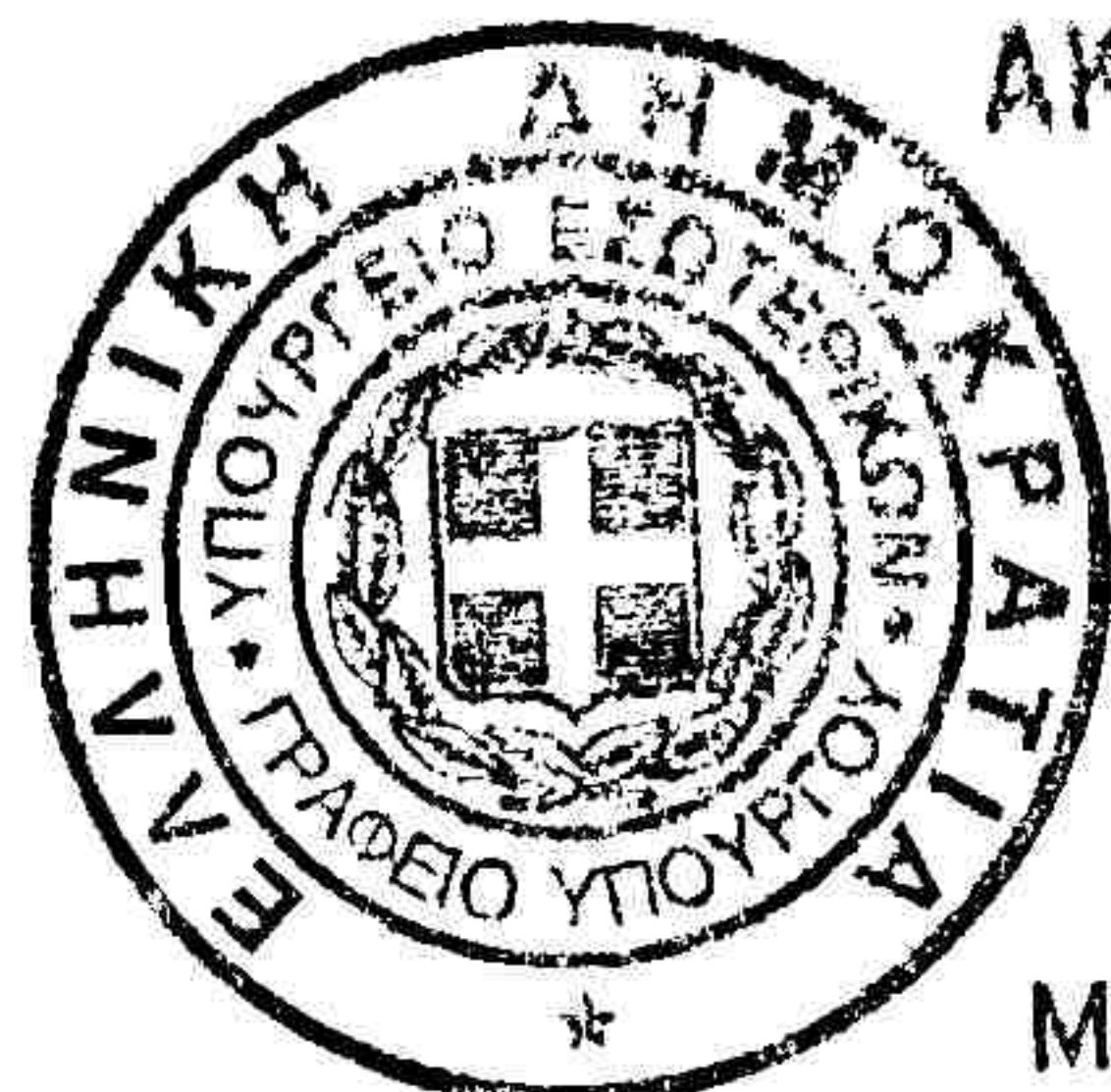
Τρίτον, η αναμόρφωση του συστήματος χρηματοδότησης και παρακολούθησης της πορείας των οικονομικών μεγεθών της Αυτοδιοίκησης, με γνώμονα την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας και του αναπτυξιακού ρόλου των ΟΤΑ, μέσα από χρηματοδοτικά προγράμματα τα οποία θα λειτουργούν παράλληλα προς την κρατική επιχορήγηση. Στο πλαίσιο αυτό, η κυβέρνηση ήδη προσπαθεί να αντιμετωπίσει με αντικειμενικότητα και ρεαλισμό το πρόβλημα της υπερχρέωσης ορισμένων Δήμων, σε συνεργασία με την ΚΕΔΕ και τους ενδιαφερόμενους ΟΤΑ, στον αντίποδα της λογικής των πολιτικών παρεμβάσεων που κατέτειναν στο να «κρύβεται» το πρόβλημα, όπως γινόταν μέχρι σήμερα.

Τέλος, η σχεδιαζόμενη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου θα πραγματοποιηθεί σταδιακά, κατά θεματική ενότητα, με στόχο να έχει ολοκληρωθεί στο σύνολό της έως το τέλος του 2016, προκειμένου να υπάρχει ο απαιτούμενος χρόνος προσαρμογής και να μην υπάρξουν αιφνιδιασμοί πριν τις επόμενες αυτοδιοικητικές εκλογές, ο δε διάλογος με τα θεσμικά όργανα της Αυτοδιοίκησης έχει ήδη ξεκινήσει στο πλαίσιο των συναντήσεων της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου με την ΚΕΔΕ, την ΕΝΠΕ και ορισμένες εκ των ΠΕΔ, ενώ στο αμέσως επόμενο διάστημα πρόκειται ο διάλογος αυτός να οργανωθεί πλέον επίσημα επί των συγκεκριμένων κάθε φορά θεμάτων και να διευρυνθεί με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων, εκπροσώπων άλλων φορέων της κοινωνίας των πολιτών και εκπροσώπων των πολιτικών δυνάμεων της χώρας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

Θ.α.

ΜΩΚΑΚΟΥ Ιωάννα

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
3. Γραφείο Τύπου
4. Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας & Κοινοβουλευτικού Ελέγχου